

L'ANY FAMÍLIA AMORIS LAETITIA I LA RENOVACIÓ DE LA PASTORAL PREMATRIMONIAL EN CLAU CATECUMENAL

Des de la publicació de l'exhortació Amoris Laetitia, el Papa ha anat perfilant cada cop de forma més clara i explícita una crida a enfocar la preparació al matrimoni amb itineraris d'acompanyament d'inspiració catecumenal.

QUÈ ÉS EL CATECUMENAT?

Els catecumenats són els **itineraris que segueixen els adults quan volen ser cristians**. Són itineraris llargs, doncs representen un **procés catequètic, litúrgic i vivencial**. Aporten **formació** i aprenentatge dels **continguts de la fe en Jesucrist** sostinguts per la Paraula de Déu i la catequesi. **Preparen per rebre els sagraments d'iniciació cristiana** que són el Baptisme, la Confirmació i la Primera Comunió. Representen un **temps de creixement personal i de progressiva conversió a Jesucrist** en contacte amb la comunitat eclesial. Un temps per a descobrir l'acció de Déu i respondre a la seva crida amb canvis d'actituds, de valors i estil de vida.

El catecumen disposa d'un **grup que l'acompanyarà** en nom de la comunitat cristiana, del que formen part el padrí o la padrina que escull el propi catecumen, assegurant, així, el vincle afectiu imprescindible en tot encontre veritablement humà.

Hi ha un temps de **precatecumenat**, en el que s'anuncia l'evangeli, un temps de **catecumenat** pròpiament dit, per discernir el desig que porta a demanar el Baptisme i assentar i madurar la fe, un temps d'**il·luminació i purificació** del cor del catecumen per rebre els sagraments i, després de rebre'ls, un temps de **mistagògia**, per aprofundir en l'experiència nova de ser cristià. Tot plegat és un temps llarg, generalment de 2 anys, en el que el progrés espiritual va acompanyat dels **ritus** que marquen l'ingrés al catecumenat, l'elecció i la pròpia litúrgia de **celebració dels sagraments** d'iniciació cristiana.

SITUACIÓ DE LES PARELLES QUE DEMANEN REBRE EL SAGRAMENT DEL MATRIMONI.

Les parelles que demanen rebre el sagrament del matrimoni, ja **estan batejades**, com a mínim un dels membres. Però, la realitat és que, molt sovint, van rebre el baptisme quan eren infants i després han crescut desvinculats de l'Església, sense una formació i un

creixement en la vida cristiana. Són cristians, pertanyen a l'Església, però encara **són infants que han de créixer en la vida de fe.**

La proposta del Papa **deriva d'aquesta situació en la es troben aquestes parelles.**

La seva situació no és un motiu perquè rebin menys del que Déu dona amb el sagrament del matrimoni, sinó perquè facin un camí de creixement en la fe i de presa de consciència de la grandària de l'amor al que són convidats a participar. Referint-se a aquestes situacions, el Sant Pare pensa que **"agraeixen que els pastors els ofereixin les motivacions per una valent aposta per un amor fort, sòlid durador,** capaç de fer front a tot el que es creui pel davant" (AL 200). Tot i la seva situació, **"l'Església no ha de renunciar a proposar l'ideal ple del matrimoni,** el projecte de Déu en tota la seva grandesa. Comprendre les situacions mai no implica amagar la llum de l'ideal més ple ni proposar menys que el que Jesús ofereix a l'ésser humà". (AL 307).

SENTIT I NECESSITAT DEL CAMÍ CATECUMENAL EN LA PREPARACIÓ AL MATRIMONI.

Com a Església, no respondríem al nostre deure si al preparar els nuvis pel matrimoni oblidéssim **el més essencial que és l'encontre, personal i també com a parella, amb la persona de Jesús.** És essencial que les parelles puguin fer experiència del gran amor de Déu fet visible en la persona de Jesús. Per molt que parlem del sagrament del matrimoni, si no propiciem el **desig d'esdevenir signes del seu amor,** difícilment podrem dir que aquella parella, que realment vol estimar-se, hagi trobat la roca sobre la que edificar la seva vida matrimonial. I si això és així, no ens ha d'estranyar que els matrimonis, encara que siguin per l'Església, no vinculin les parelles a les comunitats cristianes i tard o d'hora també fracassin.

MADURACIÓ DE LA CONSCIÈNCIA D'AQUESTA NECESSITAT.

És interessant resseguir els textos a través dels quals aquesta crida a enfortir la preparació al matrimoni amb itineraris d'inspiració catecumenal ha anat adquirint claredat.

- A la mateixa exhortació Amoris Laetitia, l'any 2016, el Sant Pare ja ens deia que **"cal que la preparació al matrimoni estigui arraigada en el camí d'iniciació cristiana"**.
- Més tard, en una audiència general celebrada el 24 d'octubre de 2018, ja va presentar explícitament la referència al catecumenat quan va dir que **"abans de rebre el sagrament del matrimoni cal una preparació curosa, diria que un catecumenat"**.
- En el Nou Directori per a la Catequesi de juny de l'any passat, ens diu ja clarament que aquests itineraris de preparació al matrimoni, als que demana que deixem d'anomenar cursos o cursets per reprendre el seu sentit formatiu i catequètic, **"han de seguir la inspiració catecumenal"**.

- I finalment, quan a finals de desembre de 2020 el Papa ha convocat l'any família Amoris Laetitia, hem vist com un dels seus objectius és "anunciar que el sagrament del matrimoni és un do que transforma l'amor humà" i en un dels itineraris ens proposa que per posar en pràctica l'Amoris Laetitia, **cal que "reforcem la pastoral de preparació al matrimoni amb nous itineraris catecumentals"**

COHERÈNCIA D'AQUEST PLANTEJAMENT AMB LA CONCEPCIÓ CRISTIANA DEL MATRIMONI.

Òbviament, **no es tracta de prescindir de les riques aportacions que ajuden a créixer en l'amor humà** a partir del coneixement de la psicologia de la parella, de les diferències i complementarietats entre l'home i la dona, de la vocació i la missió pròpies del matrimoni, de la seva apertura a la vida i la seva dimensió social. En aquest sentit el Papa és molt clar: "La pastoral prematrimonial y la pastoral matrimonial han de ser, sobretot, una pastoral del vincle, on s'aportin els elements que ajudin tant a madurar l'amor com a superar els moments durs. Aquestes aportacions no són únicament conviccions doctrinals, ni tan sols poden reduir-se als preciosos recursos espirituals que sempre ofereix l'Església, sinó que també han de ser camins pràctics, consells ben encarnats, tàctiques preses de l'experiència, orientacions psicològiques".

Però sí que es tracta d'ajudar a que els nuvis connectin el seu amor humà amb l'amor de Déu que no té límits. Sense aquesta connexió el seu amor quedarà a mig camí i fàcilment sucumbirà enfront dels límits propis i dels altres.

Els cristians creiem que **Déu dona la seva gràcia a tots els que s'uneixen en matrimoni.** Per això l'Església reconeix com a vàlids els matrimonis civils entre no batejats. El vincle matrimonial contret per uns no batejats, encara que sigui civilment, és respectat i reconegut per l'Església i si aquests després es bategen no cal que rebin el sagrament del matrimoni, doncs ja l'han rebut. El problema és que **si els que es casen no són conscients de la gràcia rebuda, difícilment podran acollir-la i fer-la operativa.** Tenir consciència de la gràcia que rebran **implica fer un camí de preparació, d'explicació, de comprensió, de resposta de fe.** I són moltes les dificultats culturals que dificulten una resposta personal de fe a Jesús per part de qui està allunyat. Començant pel seu desconeixement.

Com diu el Papa **"no es tracta de donar-los tot el catecisme,** ni de saturar-los amb masses temes. Perquè aquí val allò de que **interessa més la qualitat que la quantitat"** (AL 207). Però, sí que és necessari que els nuvis **rebin el primer anunci** de l'amor de Déu i la salvació de Jesús. **No seriem honestos** ni amb ells mateixos ni amb nosaltres si no els donéssim el temps per rebre'l, per rumiar-lo, per introduir-los en l'escolta de la Paraula de Déu, per generar espais d'encontre amb el Senyor, de pregària, si no els acompanyéssim en el camí per resoldre les legítimes preguntes que genera l'encontre amb el Misteri, els dubtes de fe, que sempre són tan personals i particulars.

LES IMPLICACIONS PASTORALS DELS ITINERARIS CATECUMENALS.

I això vol dir **temps, mètode i persones**. Acolliment personal i comunitari, sensibilitat i camí conjunt, pel qual cal preparar les nostres comunitats d'acollida. Això és també una oportunitat per la transformació missionera de les nostres parròquies, de les nostres famílies, dels matrimonis disposats a donar testimoni, requereix temps, creació de vincles afectius, duradors en el temps, que permetin les parelles sentir-se vinculades a les seves comunitats.

Avui les parelles ja viuen juntes. És molt important que entenguin que el sagrament del matrimoni canvia la seva vida, que es juguen molt, que **val la pena que inverteixin temps**. Nosaltres, com Església, hem d'estar disposats a fer-ho.

PROPOSTA DE L'ESGLÉSIA DIOCESANA DE BARCELONA.

Per tot això, l'Església de Barcelona es planteja atendre aquesta demanda del Papa, i vol fer-ho des de la riquesa de carismes i vocacions pastorals familiars presents a la seva diòcesi. És molt important poder **plantejar-nos conjuntament la resposta** que podem donar a aquesta necessitat de la que ens parla el Sant Pare. Pensem que l'**objectiu final seria disposar d'una proposta diocesana d'itineraris d'acompanyament al matrimoni d'estil catecumenal**.

L'**èxit d'aquests itineraris** hauria de poder veure's en termes d'acceptació parroquial, de vinculació del nuvi a les parròquies, del seu creixement espiritual, de disminució del percentatge de separació i divorcis, de felicitat de les parelles, de floriment de la comunitat cristiana i el seu servei a la societat.

Aquesta renovació és una **oportunitat de present i de futur**. De present, perquè una sola parella que s'acosti a l'Església mereix rebre el millor que ella té, que és l'amor de Jesús. I de futur, perquè si en el passat hem vist com ha anat disminuint el nombre de matrimonis per l'Església, en el futur creiem que aquesta tendència revertirà. Les parelles volen estimar-se de veritat i l'Església respon a aquest desig amb l'amor més gran que és el de Crist.

Al Secretariat diocesà de pastoral familiar creiem que **aquest treball de renovació l'hem de fer d'una forma determinada**, en coherència amb el servei ministerial que compartim:

Primer) no creiem que aquesta renovació hagi de ser feta des d'un grup d'experts que treballen **al marge** dels equips que ja estan sobre el terreny practicant la pastoral prematrimonial.

Segon) no creiem que aquesta proposta hagi de **suprimir** totes les iniciatives de preparació al matrimoni ja existents. No es tracta que sigui l'únic itinerari, sinó que sigui un itinerari que pugui ser adaptat i per tant, incorporat, en la mesura que sigui necessari, als itineraris ja existents.

Tercer) ens sembla que és molt important **salvaguardar la riquesa i pluralitat de carismes** existents a l'hora d'oferir la preparació al matrimoni, perquè no podem dir que existeixi una única manera de fer aquesta preparació.

Quart) Per tant, **no** aspirem a disposar d'una **proposta rígida** i inamovible, sinó una proposta que pugui inspirar altres propostes en la mateixa línia evangelitzadora i formativa.

Cinquè) **Tampoc** es tracta de **substituir el catecumenat d'iniciació cristiana d'adults**. Es tracta que **el sagrament del matrimoni té una especificitat concreta**, doncs és recorregut no per un sinó per dos, com a **parella**, amb una vocació compartida, i per tant, necessita un enfoc específic que doni resposta a aquesta particularitat.

DESPLÉGAMENT DE LA PROPOSTA DE RENOVACIÓ DE L'ACOMPANYAMENT AL MATRIMONI.

La proposta compartida amb els moviments de pastoral familiar i agents parroquials és la d'iniciar un procés de renovació en tres etapes que seguint la terminologia emprada en el darrer Congrés de Laics celebrat al gener de 2020 podem anomenar de veure-jutjar-actuar, o que seguint la emprada pel Sant Pare a l'AL, podem identificar com a acollir-discernir-integrar.

En la **primera etapa**, la de **veure o acollir**, ens agradaria donar la oportunitat a tothom que vulgui fer-ho de presentar el seu esquema d'acompanyament, els temes que tracta, els materials-recursos que empra, els objectius que es planteja i els resultats que obté.

En la **segona etapa**, la de **jutjar o discernir**, en primer lloc, un **expert en acompanyament catecumenal**, per exemple, exposarà els continguts d'un acompanyament als sagrament d'iniciació cristiana. En segon lloc, posarem en joc la nostra **intel·ligència personal i col·lectiva** per **discutir com adaptar** aquests elements a un acompanyament al matrimoni, tenint en compte que en aquest cas es tracta d'un camí de parella i per tant, que cal desenvolupar la proposta perquè el camí no sigui tan sols el de la relació personal amb Déu, sinó també el de la relació de parella amb Déu.

A la **tercera etapa**, la d'**actuar o la d'integrar**, a partir del **pensament comú** generat en el punt anterior, proposarem **dos activitats. Una de caire intern**, en la que cada parròquia o moviment pugui pensar com integrar tot el que ha rebut en el seu propi itinerari i com el secretariat pot ajudar, si cal. I **una altre de caire conjunt**, per pensar quin seria un itinerari amb característiques que considerem convenientes, diferenciada si cal, que incorporés el millor, tot allò que considerem irrenunciable i que cal integrar en una proposta diocesana, com a resultat del camí realitzat.

Esperem que aquesta renovació, com vol el Sant Pare, serveixi les famílies cristianes "en primer lloc per sostenir un amor fort i ple de valors com la generositat, el compromís, la fidelitat o la paciència, i en segon lloc, les enforteixi també per ser signes de misericòrdia i proximitat allà on la vida familiar no es realitza perfectament o no es desenvolupa amb pau i goig" (AL 5).